

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izven nedelje in praznika. — Inserati do 30 peti à Din 2.—, do 100 vrst 250 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.

«Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Pekleni načrti makedonskih zarotnikov

Senzacionalne ugotovitve v preiskavi o jeseniškem umoru — Umorjeni Hristović in njegovi tovariši so imeli baje nalogo, da z atentati na kralja in na vodilne politike izzovejo v Jugoslaviji državljansko vojno

Ljubljana, 24. oktobra.

V preiskavi o tajstvenem umoru na Jesenicah, kojega žrtev je postal dozdnevni slušatelj beograjske univerze 21-letni Ciril Hristović, je prišlo do senzacionalnega razkritja. Vsa dosedanja preiskava, zlasti pa najnovejša razkritja potrjujejo domnevo, ki smo jo izrekli v prvem poročilu o tem umoru, da gre namreč za političen zločin makedonskih revolucionarjev ter da je postal Ciril Hristović žrtev makedonskih zarotnikov.

Po rezultatih dosedanje preiskave ni nobenega dvoma, da je bil Hristović član makedonskega komiteta in da je bil skrajno nevaren človek. Kakor so dognale poizvedbe, se je naselil v Beogradu šele pred par meseci ter se vpisal na medicinsko fakulteto tamošnje univerze. Za študij se ni mnogo brigal, pač pa je živel zelo razkošno in je vedno razpolagal z večjimi vsotami denarja. Gibal se je v najrazličnejših družbah, dasi ni bilo opaziti nikakih stikov s sumljivimi elementi. Pač pa je dognano, da je vzdrževal tajne zveze z inozemstvom.

Cim je bila beograjska policija obveščena o umoru na Jesenicah, je izvedla hitro preiskavo na stanovanju umorjenega Hristovića. Tam je našla razne dokumente in mnogo korespondence, ki je dala povod za nadaljnjo preiskavo. Bilo namreč ni več dvoma, da je Hristović agent makedonskih revolucionarjev, ki je imel nalogo izvršiti v naši državi atentate na razne politične osebnosti. V Beogradu so se zelo čudili, da pri umorjenem niso našli nikakih važnejših dokumentov, dasi je iz prakse znano, da nosijo iz Bolgarije dirigirani atentatorji najvažnejše listine vedno pri sebi. Ko je bila beograjska policija obveščena, da so Hristovića že pokopali, ne da bi točneje preiskali njegovo obleko, je odredila ekshumacijo umorjenega Hristovića.

Ekshumacija je bila izvršena v ponedeljek med 19. in 20. uro v največji tajnosti. Rezultat je bil presenetljiv. Pod podlogo Hristovićevega suknjica, zlasti pa na ramenih, prsih in gornjem delu rokavov so našli več važnih dokumentov. Spisani so na posebne vrste mehkih in nešumeč papir, tako da jih pri otipavanju obleke sploh ni bilo mogoče zaslediti. Med temi dokumenti so našli tudi proskriptijsko listo, t. j. seznam oseb, na katere bi moral Hristović s svojimi zaupniki izvršiti atentate. Oblasti čuvajo o tem sicer najstrožjo tajnost, vendar pa nam poročajo iz Beograda, da so po tamošnjih informacijah na tej proskriptijski listini najuglednejši politiki in da je imel Hristović tudi nalogo, izvršiti atentat na kralja.

Makedonski revolucionarji so po umoru v Narodni skupščini, ki je silno razburil duhove v Jugoslaviji, računali s tem, da bo prišlo do notranjih nemirov. Ker pa se to ni zgodilo, so sklenili s svoje strani storiti vse, da izzovejo nemire. Zato so poslali v Jugoslavijo več svojih agentov, ki naj bi izvršili razne atentate. Predvsem naj bi umorili voditelje KDK, zlasti Svetozarja Pribičevića, dr. Mačka, Trumbića in še nekatere druge prečanske politike, kar bi po njihovem mnenju izzvalo nepopisno ogorčenje med prečani in dovedlo do popolnega razkola med Beogradom in Zagrebom. Da bi se tudi na srbijski strani izzvalo kar največje ogorčenje, naj bi se istočasno izvršili tudi atentati na kralja. V tej splošni zmedbi bi makedonskijci izkoristili situacijo v svojo korist in skušali doseči osamosvojitve Makedonije.

Dokumente, ki so jih našli pri umorjenem Hristoviću, je poseben kurir odnesel v Beograd, kjer se preiskava nadaljuje z vso energijo. Beograjska policija zatrjuje, da je prišla na sled široko raznovrstnih makedonskih zarot ter da bodo sledile še senzacionalne aretacije.

Po ugotovitvah beograjske policije je bil tretji spremljevalec Hristovića, ki je najbrže tudi izvršil umor, neki Milošević. Milošević je bil že delj časa na sumu, da je v zvezi z makedonskimi

revolucionarji. S Hristovićem se je čisto sestajal in tudi iz najdenih listin je razvidno, da je vodil živahno korespondenco z raznimi inozemskimi zapuškami. Milošević je istočasno s Hristovićem izginil iz Beograda in se doslej i več pojavil. Njegovi stanodajalci ne vedo, kam je izginil.

Po Beogradu in na Jesenicah so razširjene o morilcu najrazličnejše verzije

Po eni verziji je iz inozemstva poslal ljubljanski beograjski policiji anonimne dopise, v katerih jo opozarja, naj preide Hristovićevo bleko, po drugi verziji pa se je odpeljal z Jesenic v Beograd in se sam prijavil policiji. Niti ene niti druge verzije ni mogoče kontrolirati, ker odklanja policija tako v Ljubljani, kakor v Beogradu vsako pojasnilo.

Pribičević o posvetovanjih: S in SDS

Oba kluba sta razpravljala o internih strankarskih zadevah.

Trumbićev potovanje v inozemstvo je privatnega značaja.

Sistematična akcija KDK v narodu.

Zagreb, 24. oktobra. Včeraj sta se sestala poslanska kluba SDS in HSS k ločenim sejam, da razpravljata o internih strankarskih zadevah ter o izvajanjih sklepov plenuma KDK.

Popoldne so novinarji vprašali gosp. Pribičevića, zakaj se ni vršila skupna seja klubov SDS in HSS, nakar jim je Pribičević odgovoril:

Ze več kot štiri mesece se nismo ločeno posvetovali, toda so tehnična vprašanja, ki jih je treba urediti. Imamo svoje strankine organizacije, o katerih treba razpravljati. Včeraj je bilo soglasno izglasovano zaupanje vodstvu KDK in je bilo sklenjeno, da se nadaljuje odločna borba; današnja seja pa ni imela drugega pomena, kakor da se razpravlja o čisto strankarsko tehničnih vprašanjih.

Na vprašanje novinarjev, kake mere so bile podvzete za poostrejšo borbo, je odgovoril Pribičević: »Te mere so bile donekle izražene že na zboru v Sisku, vse ostalo pa bo javljeno, kadar bo potrebno. Ne moremo vedno vsega obešati na veliki zvoni. Najaktualnejše je bilo vprašanje zaupanja cele koalicije vodstvu, druge naše mere pa bodo prišle druga za drugo, kakor bo zahteval interes naše akcije.«

Zakaj beograjska delegacija ni šla v Prago

Po avtentičnih informacijah so šele v zadnjem hipu »sklenili«, da ne gredo v Prago, ker bi tam ne bili dobrodošli. — Smešni izgovori režimovcev.

— Zagreb, 24. oktobra. O blamaži, ki so jo doživeli režimovci z odklonitvijo beograjske delegacije v Prago, piše zagrebška »Riječ«

Ze včeraj smo naglasili smešno prizadevanje predstavnikov režimskih strank v okrnjeni Narodni skupščini, da bi prikrili veliko blamažo, ki so jo doživeli v trenutku, ko so to najmanj pričakovali. Najprej so poslali na vse strani pozive in brzojavne, nato priporočene urgence na vse člane naše delegacije in 21. t. m. bi imeli odgovoriti v Prago. Šele dan pred svojim odhodom so izvedeli, da »ni pripravljen material« za razprave in so sklenili, da ne poidejo v Prago.

Mi smo že včeraj omenili, da je izzvalo ta sklep sporočilo iz Prage, da tako dolgo ne morejo sodelovati z beograjsko delegacijo dokler v Jugoslaviji niso urejeni odnosi med Beogradom in Zagrebom, med hegemonisti in pristaši svobode, enakosti in ravnopravnosti vseh delov države v naši kraljevini. Da odgovarjajo naše informacije resnici, priča sledeča vest, ki smo jo sprejeli iz Češkoslovaške:

Takoj, ko so v Pragi dobili obvestilo o sklepu KDK, da se ne more odzvati pozivu in sodelovati pri posvetovanjih češkoslovaško-jugoslovenske interparlamentarne komisije, zlasti pa, ko se je izvedelo za motivacijo tega sklepa, je bilo v krogih češkoslovaške parlamentarne delegacije sklenjeno sporočiti v Beograd, da v Pragi ne žele prihiti samo enega dela jugoslovenske delegacije. Inicijativo za to je dal sam predsednik poslanske zbornice Matypeter, ki je zastopal mnenje, da tako dolgo ni mogoče nadaljevati po-

Na vprašanje, ali je dr. Trumbić odpotoval v inozemstvo v kaki posebni misiji, je odgovoril g. Pribičević: »Me ni nič znanega o kaki misiji dr. Trumbića. V našem eksekutivnem odboru ni bilo ničesar sklenjenega o tej misiji. Mislim, da je izključeno, da je dr. Trumbić odšel v kaki misiji in s tem, da je potoval v privatnih zadevah. Mogoče bo prišel v dotik z raznimi osebnostmi v inozemstvu, a to še ni nikakarakteristika njegove misije.«

V nadaljnjem razgovoru se je Pribičević dotaknil tudi občinskih volitev v Bosni in Hercegovini ter med drugim izjavil: »Občinske volitve se bodo vsekar vršile nasilno in v duhu današnjega sistema. To se vidi tudi po tem, ker so vsi predsedniki volilnih odborov radikalni ali pa pristaši muslimanov. Zato občinske volitve v Bosni in Hercegovini ne bodo pravi izraz ljudske volje.«

Na vprašanje, ali odpotuje g. Pribičević v nedeljo v Celje na veliki zbor KDK, je odgovoril: »Da, v nedeljo odidem v Celje. To bo sigurno lepa manifestacija. V Sisku so manifestirali skupno Hrvati in Srbi, v Celju bodo Slovenci in potem bo šlo tako dalje po vrsti po drugih krajih.«

svetovanj, dokler se jih ne more udeležiti celotna jugoslovenska delegacija»

To je torej pravo ozadje sklepa beograjske delegacije, da ne gre v Zagreb. Šele, ko so jim bila v Pragi pred nosom zaprta vrata, so v Beogradu sklenili, da ne poidejo v Prago. Popolnoma jasno je, da so bili glede gradiva za posvetovanja na jasnem že takrat, ko so pošiljali v Zagreb pozive na udeležbo. V ostalem pa je znano, da bi Beograjčani, ki so požrešni na komisije in dnevnice, šli v Prago brez ozira na to, ali je bil material za razprave pripravljen ali ne, če bi jih ne bili odklonili v Pragi.

Zagreb dobi novega župana

— Zagreb, 24. oktobra. Ker je zagrebški mestni župan arh. Heinzl podal včeraj ostavko, se bo vršila 31. tm. seja občinskega sveta, na kateri bo izvoljen njegov naslednik. Danes dopoldne bo imel večinski klub sejo, da določi svojega kandidata. Kot najresnejši kandidat se imenuje bivši župan prof. dr. Stjepan Srkež.

Odlikovanja

— Beograd, 24. oktobra. Kralj je podpisal ukaz, s katerim sta odlikovana ga. Maša Gromova, znana odlična in agilna voditeljica ženskih društev v Ljubljani, z redom Sv. Save III. stopnje in lektorica angleškega jezika na ljubljanski univerzi ga. Coppeland z redom Sv. Save IV. stopnje.

Izlet zapadnih Orjun v Sarajevo

— Šibenik, 24. oktobra. Na nedeljski seji vrhovnega vodstva Orjun v Splitu, je bilo sklenjeno na predlog šibeniške Orjuna, da prirede vse Orjune na zapadu 1. decembra t. l. pohod v Sarajevo na grob Gavrila Principa.

Intrige režimovcev proti šumarskemu udruženju

Letna glavna skupščina bi se ne smela vršiti v Zagrebu. — Nepoklicno vmešavanje ministrstva za šume.

— Zagreb, 24. oktobra. Za 28. t. m. je sklicana v Zagreb redna letna skupščina jugoslovenskega šumarskega udruženja. Ta sklep je bil sprejet na zadnji seji uprave v Zagrebu, ki pa se je te ni udeležil niti eden Srbijane. Lanska glavna skupščina je centralno upravo pooblastila, da skliče letno skupščino v času, ko se bo v naši državi vršil kongres Lige držav ob Sredozemskem morju. Ker pa je bil ta kongres odgođen do prihodnjega leta, je imela uprava udruženja glede določitve skupščinskega mesta proste roke. Odločila se je za Zagreb.

Nekaterim članom uprave iz Beograda in njihovemu inspiratorju pa Zagreb ne konvenira. Ne prihajajo pa na seje uprave, marveč intrigujejo za kulisami. Sedaj so se pritožili na ministrstvo za šume in zahtevali pomoč ministrstva, ki pa za taka vpra-

šanja ni niti kompetentno. Kljub temu pa je uprava udruženja v Zagrebu dobila včeraj brzojavko generalnega direktorja ministrstva šum, v kateri naglašajo, da ministrstvo upravlja razloge pritožnikov, da se je glavna uprava pregrešila in kršila sklepe lanske letne skupščine ter da ne bi smela določiti Zagreba za letošnje skupščino. Ministrstvo si sicer ni upalo direktno prepovedati zborovanja v Zagrebu, hotelo pa je povzročiti zmedo, da bi se glavna skupščina odgodila, dokler bi ministrstvo samo ne določilo, kedar in kje naj se vrši. Člani šumarskega udruženja so bili pravčasno obveščeni o sklicanju letne glavne skupščine in je ta poziv za nje, merodajen. Skupščine se udeležijo tudi delegatje češkoslovaškega šumarskega udruženja, ki pridejo že jutri v Zagreb.

Razkol v hrvatski starokatoliški cerkvi

Včeraj sta se vršili dve glavni skupščini. — Na eni je bil potrjen stari škof na drugi pa so izvolili novega.

— Zagreb, 24. oktobra. Včeraj sta se v Zagrebu vršila dva sabora hrvatske starokatoliške cerkve. Pristaši škofa Kalodjera, proti kateremu se je dvignila silna opozicija, so zborovali v starokatoliški cerkvi, kjer se je zbralo 22 delegatov iz Zagreba, 12 iz Stenjeveca, 8 iz Dalmacije, 14 iz Bosne, 4 iz Slavonije in poleg škofa Kalodjera 7 duhovnikov ter 2 člana duhovnega sodišča. Vsi sklepi, o katerih se je razpravljalo, so bili sprejeti soglasno, ker ni bilo nasprotov. Izvoljen je bil nov upravni svet, s čimer je bilo dopolnjeno zborovanje zaključeno. Na popoldanskem zborovanju se je razpravljalo o raznih internih vprašanjih starokatoliške cerkve.

Istočasno je imela dopoldne tudi opozicija svoje zborovanje v »Kolu«, kjer se je zbralo 57 delegatov in sicer iz Koprivnice, kjer je najmočnejša župnija starokatoliške cerkve, iz Karlovca, iz Petrinja, Sušaka, Belovarja, Osjeka in Bosne. Tu so se na-

vajali vsi očitki proti škofu Kalodjeru in je bilo soglasno sklenjeno, da se mu zaradi dejanj proti avtonomiji starokatoliške cerkve in pozkušene zapeljavanja v marjavitizem odvzame škofovska čast in oblast. Skupščina je sprejela ta sklep soglasno. Stjepo Zagorac, ki je bil začasno upravitelj škofije, je izjavil, da je opravljati to službo samo začasno v težkih časih, v katerih se je škofija nahajala, da odlaga to čast in da predlaga, naj se za upravitelja škofije s pravico kdesih meje mitre in ostalih škofjskih insignij izvolijo Ivan pl. Cerovski. Njegov predlog je bil sprejet z velikim odobravanjem. Nato se je vršila razprava o novi ustavi hrvatske starokatoliške cerkve, ki je bila sprejeta z nekaterimi korekturami. Skupščina opozicije se je končala ob 6. zvečer. Z ozirom na njen potek se more reči, da je razkol v hrvatski starokatoliški cerkvi gotova stvar, ker so moči na obeh straneh precej enake.

Katastrofalen nočni požar sredi Zagreba

Pogoreli sta dve veliki trgovini s skladiščem barv in firneža. — Milijonska škoda većinom krita z zavarovalnino.

— Zagreb, 24. oktobra. Sinoči je izbruhnil v sredi mesta velik požar, ki bi lahko postal katastrofalen. Ogenj se je okrog 2. zjutraj pojavil v skladišču tvrdke Haas, trgovine barv, lakov in firneža v Gundulićevoj ulici. Ker je bilo v skladišču mnogo špirta in bencina, se je požar bliskovito širil in v par minutah zajel tudi ulično poslopje. Kljub naporu pripadateljev gasilcev se je požar kmalu nato razširil tudi na sosedno trgovino manufakturnega blaga tvrdke Hochsinger ter ogrožal tudi hlevne nadškofijske posestve. Le z naj-

večjim naporom se je gasilec po sedemurnem delu posrečilo požar toliko lokalizirati, da je bila nevarnost nadaljnjega širjenja preprečena. Vsa goreča poslopja so pogorela do tal. Ob 11. dopoldne so morali znova poklicati gasilce, ker je začelo tramovje znova goreti. Škoda znaša več milijonov in je većinom krita z zavarovalnino. Pri reševalni akciji sta se nevarno ponesrečila dva gasilca in neki civilist. Vse tri so s težkimi opeklinami prepeljali v bolnico.

Požigi tudi v ljubljanski okolici

Ljubljana, 24. oktobra.

Zdi se, da je zločinska tolpa, ki s požigi strahuje vse Gorenjsko, prenesla svoje delovanje tudi v ljubljansko okolico. Pretekli teden je pričelo namreč iz dosedaj še popolnoma nepojasnjenega vzroka goreti pri posestniku M. Dolničarju v Šmartnem ob Savi. Ze takrat se je širila verzija, da je ta ogenj namenoma podtaknjen in da gre za delo zločinske roke. Ni pa še pojasnjen ta požar, že je v ponedeljek zvečer v Hraščju pri Šmartnem rdeči petelin ponovno zapel. Okoli pol 20. je začelo goreti v kozolcu posestnika Valentina Peterca. Ogenj se je radi nakopičene aje in koruznega ličja naglo širil in veliki ognjeni zublj so sikali proti nebu. K sreči je ogenj takoj opazil Peterčev sosed posestnik Valentin Paučnik. Ta je o požaru takoj obvestil vaščane in gasilce. Gasilci iz Šmartnega so takoj prihiteli na pomoč in posrečilo se jim je ogenj omejiti. Kljub temu je del kozolca s krmo in ostalimi poljskimi pridelki vred zgorel.

Škoda, ki jo trpi Peterca, znaša okoli 5700 Din a k sreči je Petrc zavarovan. Kozolec stoji približno 200 metrov od državne ceste in bolj v samoti. Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen in da gre tudi v tem primeru za zločinsko delo požigalcev.

Ponesrečen vlak

Beograd, 23. okt. p. Na industrijski železniški progi Bukinje - Živilice je skočil s tira vlak, poln gradbenega materiala, ter se prevrnil z vsemi vagoni. Pri tem je bil ubit delavec Alija Črkezović.

Amerikanska volilna borba

— Washington, 24. oktobra. Ameriški oficer, ki se mu v svrhu nadziranja volitev v Nikaragui, je poslal državnemu departementu poročila o nezasišanih grozodejstvih, ki so jih v noči od 1. oktobra izvršili pristaši liberalnega generala Sandina v vasi San Marco. Prebivalcem so baje odrezali ušesa in nosove, da bi na ta način preprečili njihovo udeležbo pri volitvah.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 0—22.8275, Berlin 13.555—13.585 (13.57), Bruselj 0—7.9251, Budimpešta 0—9.9265, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.9874—8.0174 (8.0024), London 275.81—276.61 (276.21), Newyork 56.845 do 57.045 (56.945), Pariz 221.25—223.25 (221.25), Praga 168.37—169.17 (168.77), Trst 0—298.25.

Efeki: Celjska 158—0, Ljublj. kred. 128—0, Prašteditona 920—0, Kreditni zavod 175—0, Vevče 110—0, Ruše 260—280, Stavbna 56—0, Sešir 105—0.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 800.25, Berlin 13.57, London 276.4, Milan 298.25, Newyork 56.945, Pariz 222.30, Praga 168.70, Curih 1095.6, Budimpešta 9.9267.

Efeki: Vojna škoda 430.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.1285, Duna 73.07, Budimpešta 90.60, Berlin 123.80, Praga 15.39, Milan 27.215, Pariz 20.29, London 2521, Newyork 519.70.

Roger de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

— Ottale, — je dejal neznanec in stopil k židu. — Ziana in njen zaročenec morata nemudoma odpotovati v Ferraro.

— Kaj? Vi zahtevate moje izgnanstvo! — je vzkliknila Ziana presenečeno.

— Niti pri vas ni več varna, — je zašepetala maska Ottale na uho.

— Jutri odpotujeta, — je odgovoril žid.

— Kako ste zamišljeni, drago dete, — je dejal neznanec in prijel Ziano za roko.

— Pripravljena sem na odhod, gospod, ker je to vaša želja, — je odgovorila ginjeno.

— Da... Ziana, če bi vedeli, kako težka bo ločitev in kako mučno mi bo po vašem odhodu prihajati v to hišo, kjer bo brez vas vse tako mračno in pust.

— Kako blagodejno vplivajo name vaše besede. Na pot vzamem vsaj nado, da se me boste spominjali.

— Da, vse življenje.

— Samo eno prošnjo imam.

— Kakšno?

— Ali me uslišite?

— Tudi če bi šlo za moje življenje, ti ga žrtvujem, drago dete.

— Meni, samo meni na ljubo. Rada bi vas vsaj enkrat videla brez maske.

— Stoj, Ziana! Če bi padla ta maska, bi padla za njo tudi moja glava.

— O, če je tako, pa le obdržite svojo masko!

— Pojdite, Ziana. Nocoj moram govoriti z vašim očetom o zelo važni zadevi.

— Jutri na svidenje, kaj ne? Ne mogla bi odpotovati in ves pogum bi izgubila, če bi vas ne videla pred odhodom.

— Da, da, jutri na svidenje! — je dejala maska in se obrnila proč, da za-
drži solze.

Neznanec je spremil Ziano do vrat njene sobice. Ko je vstopila, je počasi potegnil ključ iz ključavnice in ga spravil v žep. Vihar se je polegel in zunaj je zavladovala grobna tišina. Slišalo se je samo tikkanje stare ure.

— Ottale, — je dejal neznanec in odložil masko. Kaj je novega?

— Slabe vesti, Visokost. Židi, ki jih je v Benetkah nad tri tisoč, hočejo nahujskati ljudstvo.

— Menda so pozabili, danes sicer

moledujem, a jutri lahko kaznujem tako, da bodo vsi trepetali.

— Vedo to, Visokost, vedo pa tudi, da so doslej vedno posojali državi, ne da bi jim kdaj vrnili. Židi so predrzni in zviti. Zanašajo se na plemiče, ki jim vojna ne diši. Bil sem v njihovi sinagogi in po njihovih pisarnah sem hodil. Dobro vedo, da je državna blagajna prazna in da bo borza beneških trgovcev zamažena zahteva od republike denar, ki ga je izročila njenemu vladarju.

— Toda ta denar, Ottale, je šel za prvo opremo brodovja. Upaj sem, da bodo zadostovala za to moja lastna sredstva.

— Židi zahtevajo, da jim mora država poravnati vse dolgove, a za denar, ki bi se porabil za novo vojno, hočejo imeti vnaprej jamstvo in obresti. Pravijo, da bo vojna dolga. Sami veste, da so mnogi izrabili denarno stisko Benetk in postali plemiči.

— Sramotne kupčije, vem.

— Najbogatejši so sklenili priti jutri korporativno v senat in povedati, da je državna blagajna prazna.

— A kaj poretoko?

— Poretoko, Visokost, da ste vi zaklad sv. Marka brez vednosti njegovega čuvarja vnovčili. Senatorjem razglasijo nekaj, kar je znano samo nama, — je zašepetal Ottale, — da so namreč v zakladnici ponarejeni dragulji namesto pristnih. To razglasijo javno pred poslani-
ki vseh držav, ki bodo veselili, da so doživeli Benetke polom.

— Gorje jim torej, Ottale, kajti proti njim oborožijo vse plemiče, katerim izročim upornike na milost in nemilost.

— Plemiči bodo držali z njimi, Visokost, ker so vsi proti vam. Oni potrebujejo žide in mladi plemiči raje zahajajo v Ghetto nego v cerkev.

— Kaj pa ljudstvo in vojska?

— Mornarji baje ne pojejo na vojno, če jim ne bodo zvišane plače...

Plemiči se zaklenejo v svoje palače. Delavci v ladjedelnicah groze, da se bodo jutri zgodaj zjutraj uprli, a tuniški poslanec, ki ste ga včeraj tako trdo pri-
jeli, je znova dvignil glavo in sprejema na svojem stanovanju senatorje.

Davi je prišla k njemu deputacija senata in ga prosila, naj se začne pogajati.

— Mir z morskimi razbojniki! Tako ponižanje pred vsemi poslanički sveta! Kaj pa kršene pogodbe, naše zaplenjeno orožje, kaj naša oskrnjena zastava in Benetkam naložena sramotna vojna odškodnina! Oni so torej pozabili na vse to, ti razuzdanci in strahopetci?

— Visokost, prišel je čas, ko morajo Benetke umreti, Benetke umro!

— Ne umro, ne smejo umreti, dokler

sem jaz živ! Kaj ne veš, Ottale, da je Benetkam vojna potrebna? Treba jih je zdramiti iz njihove letargije in zapanosti ter jim vrniti oblast nad vzhodnimi deželami.

— Ali ste bog, da morete rešiti Benetke, Visokost? Mar ni usoda tudi mestom že vnaprej določena, kakor je ljudem? Da, vi ste plemeniti, pogumen in značajan mož, toda kljub temu ne morete rešiti tega, kar je zapisano smrti. Mar morete ovenčati s slavo one, ki sami silijo v sramoto?

— Torej ni nobene nade, nobenega denarja v zakladnici, nobenih sredstev! A jutri zagrmí top na trdnjavi, jutri bo vse mesto drvelo v pristanišče! Dan nesreče in žalosti. To pomeni zavidi dožu Foscariju, ki je umrl, ko je začul zvonove, ki so oznanjali njegov padec.

— Saj niste alkimist, Visokost. Lahko se zaročite z morjem, če vržete vanj svoj prstan, lahko imate v rokah ono dozdevno moč, ki jo vam dajejo Benetke, ne morete pa delati čudežev, da bi blagostanje izpodrinilo bedo in da bi se napolnile državne blagajne, ki so žal prazne.

— Ottale, ti si torej potrkal na vrata vseh beneških židov? — je vprašal dož?

— Vse poznam. Vem, kaj morejo, vem pa tudi, na kaj so pripravljeni.

— Ne veš pa, da bi mogel nocoj zažgati Ghetto. Njegove mreže so zategnjene. Plameni bi mi dali zadoščenje za to ubogo rajo, ki so jo doželi nekoč naselili daleč od Benetk in kateri niso dovolili govoriti z njimi, da bi jih stiki z njo ne omadeževali.

— Visokost, — je dejal Ottale užaljeno, — pozabili ste, da sem žid in da sem zapustil rimski Ghetto zavoljo beneškega.

— Da, — je odgovoril dož, — preveč me spominjaš na najlepše trenutke mojega življenja, da bi ti storil kaj žalega. Spoštujem in cenim te. Zaupal sem ti najdražje, kar imam na svetu, in priznati moram, da si mož na svojem mestu. Ottale, dragi Ottale, v meni sta dva človeka. Eden preveč skrbi za blagor svoje domovine, strog je napram samemu sebi in boji se boga, ki sodi nas vse enako. To je beneški dož. Drugi, nesrečen in nemiren, krvaveč iz ti-
sočernih ran, ki jih vidijo samo tvoje oči, to je Safiin ljubček.

— O, opozorili ste me, Visokost, da se mi je snoči sanjalo o Ranuzziju.

Pri tem usodnem imenu je dož za-
drhtel. Zdelo se je, da je grozni in neizprosni angel smrti že položil roko na njegovo ramo.

Židi v sovjetski Rusiji

Grda nehvaležnost sovjetske vlade. — Židom se godi zdaj v Rusiji slabše nego pred vojno. — V svojo republiko se nočejo preseliti.

Boljševiška vlada še ni dovolj močna, da bi zatrla antisemitski pokret v Rusiji, ki se vedno bolj širi. Zato je sklenila ustanoviti ob reki Amur na daljnem vzhodu posebno židovsko sovjetsko republiko.

S temi besedami je pričel nedavno v Berlinu svoje javno predavanje neki Aaron Samuela iz Newyorka, ki je šest mesecev študiral židovsko vprašanje v sovjetski Rusiji in se je na povratku v Ameriko ustavil v Berlinu. Njegovega predavanja se je udeležilo več tisoč ruskih in nemških židov. Samuels je izjavil, da se protizidovski pokret v sovjetski Rusiji zelo hitro širi. Če pade sedanji režim, pride do strahovitega pokolja židov, kakršnega zgodovina še ne pozna. Velik del židovskega prebivalstva sovjetske Rusije sicer ne simpatizira z boljševiškim režimom, toda ljudstvo pripisuje vsa grozodejstva in vse krivice, ki se mu gode pod boljševiško vlado, židovskemu prebivalstvu. Samuels se je v Berlinu pritoževal, da so židi odgovorni za vse, kar uganja boljševiški režim. V tem je grda nehvaležnost sovjetske vlade napram židom. Sovjetsko vlado so spočetka sicer podpirali židi in sovjetski sistem je pravzaprav židovsko delo, toda položaj židovskega prebivalstva v Rusiji je zdaj mnogo slabši, nego je bil pred vojno. V vladi sploh niso zastopani. To je glede na vlogo, ki so jo igrali v ruski revoluciji, pravi paradoks. Aaron Samuels si pa razlaga ta pojav zelo enostavno.

Kakor povsod, tako pripadajo tudi v Rusiji židi večinoma srednjim meščanskim slojem, ki jih komunizem najbolj preganja in zatira. Tako je 80 odstotkov ruskih židov zdaj v položaju brezpravne raje. Ogromna večina židovskega prebivalstva se peča s trgovino na drobno, ki jo sovjetska vlada brezobzirno preganja in zatira. Med sovjetskimi uradniki je zelo malo židov. Več jih je med bogatimi trgovci, ki jih vlada ščiti. Toda ogromna večina židov je izpostavljena šikaniranju in preganjanju boljševiškega režima, ki skuša v kralji zatreti malo trgovino, dočim na drugi strani podpira veletrgovce.

Na Ukrajini in na Krimu imajo židi poljedelske kolonije, ki so jih ustanovili s pomočjo inozemskih, zlasti ameriških židov. Nekaterim židom se godi

dobro, toda sovjetska vlada kolonistov noče podpirati, ker se boji sovraštva ruskih mušikov, ki ji očitajo, da mirno gleda, kako jim židi jemljejo zemljo. Iz takega položaja ni bilo drugega izhoda, kakor da se ustanovi posebna židovska republika. Sibirski Sion se razprostira na rodovitni zemlji, toda podnebje za žide z zapada in juga ni prikladno. Zdej je v židovski republiki nad 15.000 židov. Toda kolonizacija napreduje zelo počasi. Židovsko prebivalstvo z zapada in juga Rusije, vajeno miliga podnebja in lahkega zasluzka, se boji Sibiri-
rije kakor vrag križa. Zato ni pričakovati, da bi dosegla ustanovitev židovske republike svoj namen.

Beli jelen prestolonaslednika Rudolfa

Poročali smo že, da je izdal bivši ravnatelj dunajskega državnega arhiva Oskar Mitis te dni zanimivo knjigo »Življenje prestolonaslednika Rudolfa«, v kateri je zbrano mnogo gradiva o nesrečnem princu. Mnoge podrobnosti in epizode iz Rudolfovega življenja doslej sploh niso bile znane. To velja tudi za epizodo, pri kateri je malo manjkalo, da Rudolf ni ustrelil svojega očeta, cesarja Franca Jožefa.

Bilo je na lovu pri Mürzstegu leta 1886. Cesar in njegov sin sta bila blizu skupaj in prežala na divjad. Prestolonaslednik je pa zapustil svoje mesto in hitel proti predpisom o brakadi za zverjajo. Ustrelil je in zadel v ramo gonjača Martina Breitscheggerja, ki je stal tik ob cesarju. Ta dogodek je vzbudil splošno ogorčenje. Prestolonaslednika so za kazen izključili od nadaljnega lova, ranjenemu gonjaču je pa dal cesar za bolečine 50 cekinov.

V lovskih krogih je razširjena vera, da umre nasilne smrti vsak, kdor ustrelil belega jelena. V Rudolfovem primeru se je ta vraža uresničila. Na prestolonaslednikovi lovski listini je zabeležen med drugimi tudi beli jelen, ki ga je Rudolf ustrelil v cesarskem lovišču. In čez nekaj let je prestolonaslednik umrl tragične smrti v lovskem gradiču Mayerlingu.

HALO!

RADIO FRANC BAR

Ljubljana, Mestni trg 5/I.

12303

Strokovna Radio tvrdka:

Specijaliteta:
Kompleten 3-črven RADIO BAR aparat. z
akumulatorjem, anodo, antenskim in
zemljskim materialom, zvočnikom
le Din 1950.—.

Vsa Evropa v zvočniku

Kompleten detektorski aparat, s podstavkom za kristal in kristalom, slušalko, antenskim in zemljskim materialom
le Din 245.—.

Zaradi ugodnega nakupa in velikega kon-

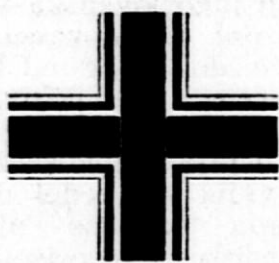
zuma cene sestavnih delov glaboko znižane

Glavno zastopstvo tvrdke F. HORNÝ.

Dunaj, za NEUTROVOKS-aparate.

Z neutrovoksom poslušate ne samo Evropo,

marveč tudi Ameriko!

Globoko potrta naznanjam v svojem, svojih otrok in v imenu vseh ostalih sorodnikov, da nas je zapustil za vedno naš preljubi zlati atek in soprog, gospod

dr. Ivan Dimnik

odvetnik v Krškem

ki je umrl danes po kratki mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere. Naš predobri atek nas je ostavil same v neizmerni žalosti.

Blagoslovitev pokojnikovega trupla bo v četrtek, dne 25. t. m. ob 9. zjutraj v Krškem. Nato se truplo prepelje v Trbovlje, kjer bo položeno v četrtek 25. t. m. ob 16. uri k večnemu počitku.

V KRŠKEM, 23. oktobra 1928.

Julka Dimnik, soproga.

Anica, Julkica, Franica, otroci in ostali sorodniki.

Znižane cene -- Cene znižane

Velika izbira: žepnih robcev, rokavic, NOGAV, C. FLOR in VOLN, puloverji, jopice za dame in gospode, svileni šali. Srajce, ovratnike, kravate, DISEČA MILA. — Kompletne potrebščine za sivilje, krojače čevljarje in tapetnike. — Vezanine in čipke

pri Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi)

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

Štaj. portugalka

došla. Pavla Feldstein. 2038

Bukova drva

vsako množino, ponudite z navedbo cene družbi Ilirija, Ljubljana, Vilharjeva cesta, za glavnim kolodvorom. 2048

Prodaj

staro ANTIKNO POHIŠTVO Biedermaier Barock, miža z zvezdo vdelana, divan, šest stolov, omara z ogledalom (Spiegelkasten). Naslov pove upravo tega lista. 2047

Uradnica

s triletno prakso, išče primerno službo event. gre za blagajničar-ko. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Uradnica 2051«.

Ločenec

star 28 let, s stalno službo, želi znanja s samostojno damo, staro 20—25 let, na premoženje in poklic se ne ozira. Le resne ponudbe s polnim naslovom je poslati na upravo tega lista pod »Samostojna 2050«. Tajnost strogo zadržana.

Dekle

staro 16 let, se želi učiti v trgovini. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo tega lista pod »Učenka 2032«.

Stanovanje

dveh sob, kuhinje in priključni išče miren mlad zakonci par v novi ali stari hiši. Ponudbe z navedbo cene na upravo tega lista, pod »Čistost 2033«.

Lokal

primeren za trafiklo, s stanovanjem dveh sob, kuhinje in priključni, išče mirna stranka v mestu ali na periferiji. Ponudbe na upravo tega lista pod »Suho stanovanje 2039«.

Gostilna »Krof«

boči izvrstno novo dolejško vino. 2049

Uradnik

s prakso, zmožen slovenskega, nemškega, italijanskega ter nekoliko francoskega jezika, išče službo v pisarni. Izurjen je tudi v lesni stroki. Ponudbe na upravo tega lista pod »Vesten 2034«.

Moško suknjo

črno, skoraj novo, za srednjo moško postavo, ugodno prodam v Rožni dolini, cesta VI. št. 4/I. 2020

Snežne čevlje

in založbe dajte v popravilo samo strokovnjaku Avg. Skofu, čevljarju, Borštnikov trg št. 1 za dramskim gledališčem. 94/T

Naznanilo.

Naznanjam cenj. občinstvu, da se nahaja moja krznarska obrt sedaj na Vidovdanski cesti 2.

Za obilen obisk se priporoča

Alojzij Lampič

Ali že imate

šibum slovenskih književnikov

ki prinaša 267 PORTRTOV naših velemož v ba-
krotisku. — Zastopani so leposlovni, znanstveniki,
narodni buditelji, uredniki in publicisti od najsta-
rejših časov do danes.

Umetniško vezana knjiga velja s poštino vred
Din 170.—, broširana Din 140.—. Naroča se v

Knjigarni Tiskovne zadruga
v Ljubljani

Prešernova ulica št. 54 (nasproti glavni pošti).